

Tajna ljubav koja traje generacijama

Planina
tigrova

SARITA MANDANA

Preveo Miroslav Bašić Palković

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

Posvećeno mojim bakama i dekama, Deči i Mudaji
Kambejandi i Siti i Bidapi Čarimandi.

*Kroz vekove pune uspona i padova,
slepo srce tek pred istinom progleda.*
Poslovica iz pokrajine Kurg

DEVANA

Poglavlje 1. 1878.

Mutava je znala da je njeno sedmo dete posebno, znala je to još od dana kada ga je rodila, od onog dana kada su u njihov kraj doletele čaplje. Bio je to vedar julski dan. Gotovo dva meseca pre nego što je beba trebalo da dođe na ovaj svet, pred početak setve, Mutava je odložila odlazak u majčinu kuću. Umesto toga je, uz mnogo muke, otišla na njivu i upravo je stajala u vodi do članaka u navodnjenom polju, kad je začula neko šuškanje. Podigla je pogled, te je zaklonila oči od sunca, trljajući drugom rukom krsta. Jato čaplji proletelo je iznad nje. To samo po sebi i ne beše nešto neobično. Čaplje su se mogle videti po svim njivama Kurga*, sa njihovim upadljivo belim krilima naspram jarkozelenih pirinčanih polja. Ali Mutava ih u svome veku nikada nije videla onoliko koliko ih je sada polagano sletelo u ravnicu. Na stotine ptica, možda čak i više od toga, letelo je krilo uz krilo napravivši senku nad suncem okupanim poljima. Šuškanje perja nadglasalo je krekatanje žaba, gaktanje vrana, pa čak i neprestano cvrčanje zrikavaca.

Mutava više nije mogla čuti ni glas svoga zeta, koji se pronosio vetrom dok je izdavao uputstva nadničarima unajmljenim da im pomognu oko setve, te mu reči sada ostadoše prigušene pred ravnomernim zamasima njihovih krila. Ptice su polagano kružile, sve niže i niže, te

* Plodna i zelena pokrajina na jugozapadu Indije. (Prim. prev.)

se po poslednji put naglo okrenuše kako bi sletele pokraj njenih stopala. Mutava je stajala okružena pticama, i dalje rastreseno masirajući leđa u tom nečujnom belom moru. A onda su, bez ikakve najave, čaplje ponovo poletele. Sve se vinuše u nebesa kao po nekoj tajnoj naredbi, te je poprskale blistavim kapljicama vode koje se skotrljaše niz njihova krila i niz njihove noge. Istoga momenta, ni trena ranije ni kasnije, Mutava je osetila mlaz tople tečnosti na svojim butinama. Uskoro će dobiti kćerku.

Eh, te planine. Njih i mrtvi sigurno prvo primete, Mutava je u to oduvek verovala. U trenutku kada se podignu sa pogrebnih lomača, kada se provuku kroz pepeo, pa ih vetar ponese visoko nebu pod oblake. I odatle po prvi put ugledaju veličanstveni i vrtoglavi prizor Kurga.

Beše to malena pokrajina, oblikom nalik na pletenu dečju čarapicu, ušuškana u najudaljenijim visovima planinskog venca Sahajdri* koji se zapadnom obalom Indije spuštao prema jugu. Sam rub planina beše oivičen okeanom, naglo se spuštajući u blistavoplave vode Arabijskog mora. Put niz stene beše toliko klizav i prepun klimavog kamenja i oštrog šljunka, da su jedino oni najželjniji novca među trgovcima bili dovoljno hrabri da ga savladaju. Okupljali su se dva puta godišnje u podnožju litica, kako bi dole dočekali arapske brodove, noseći u rukama korpe sa pohvatanim majmunima čije bi noge obojili u crveno mešavinom soka *betela* i kreča. Majmune bi pustili niza stenje, terajući ih dole prema moru tako što bi lupali u doboše dižući ciku i halabuku. Skačući sa stene na stenu, prestravljeni majmuni bi crvenim otiscima stopala ostavili trag za sobom, koji bi trgovci potom pratili. Međutim, i pored toga, svake je godine bilo i onih što bi se survali, ljudi koji bi vrištali kotrljajući se dole sve dok se na kraju ne bi razbili o hridine u samom podnožju.

Sjajna poput srebra, prema kopnu se pružala reka Kaveri, presecajući maslinasto gorje i precizno deleći Kurg na dva dela poput polovina kokosovog oraha. Gore, prema severu, blago su se širila valovita bambusova brda, prošarana visokim stablima bambusa i vitkim

* Poznat i kao Zapadni Gati. (Prim. prev.)

Planina tigrova

deblima drveća. Akacija, gvozdeno drvo, *dindul*, sandal, eukaliptus, mirta i palisandrovo drvo smenjivali su se sa vetrovitim proplancima po kojima se trava presijavala na suncu. Škotska usred Indije. Tako su mnogi belci nazivali Kurg, to parče zemlje koje ih je toliko podsećalo na Evropu. Rešili su da dovedu civilizaciju u grad Merkaru, pa dadoše njenim sokacima imena poput Deseta milja, Kraljičin put i Šetalište. Potom su svoja imanja načičkali oko grada, te njihove plantaže kafe niknuše iz cejlonskog semena koje se odmah primilo u toj netaknutoj zemlji. Kuće plantažera prostirale su se u kružnim nizovima oko grada: prizemne, sa crvenim krovovima, staklenim prozorima, sa gomilom verandi, potkresanim travnjacima i terenima za tenis.

Kao potpuna suprotnost, prema jugu se širiše šume Šole: divlji, nesputani pojasevi svete smokve, kinina, abonosa, tunovine i punovine, nagurani jedni uz druge, ukrašeni gustom mahovinom i raskošnim orhidejama bez mirisa. Između njihovih stabala izbijalo je trnovito šipražje, dok su široke, marljivo ispletene paukove mreže prekrivale ogoljene delove njihovog razgranatog korenja.

Tu i tamo, razbacana gotovo ravnomerno između severa i juga, mogla su se videti sela tamošnjih meštana delujući poput plišanih šara usred džungle, podignuta na vlažnoj, plodnoj crnici tamnoj poput noćnog neba, na mestima gde je šuma bila raskršćena. Zelena poput kamena olivina, ravna pirinčana polja prekrivala su plavne nizije oko potoka. Iz ognjišta u prostranim domovima Kurga sa zlatnim slamnatim krovovima, svojim plavnim poljima i pašnjacima, uzdizali su se snopovi dima pravo ka drveću, odajući prisustvo ljudi.

A potom je u podnožju planina sledila i šuma. Gusto ispleteni prsti dečje čarapice sačinjavali su zaštitni zid na rubu Kurga koji je štrčao prema gradu Majsoru. Beše to gusta džungla ispunjena opasnom i primamljivom lepotom, obeležena tek pokojom gotovo nevidljivom stazicom. Jedino su Kurzi dobro poznavali šumske puteljke, pored ljudi iz plemena Poleja, sa kožom boje drvenog uglja, koji im služiše.

Te su puteljke ljubomorno čuvali za sebe, pogotovo u staro doba kada Kurg beše pod opsadom. Sultani iz Majsora kroz mnoga pokolenja pokušavali su da podvedu ovu tvrdoglavu, nezavisnu pokrajinu pod svoju vlast. Krvavi ratovi, otmice, prisilna obrezivanja i masovna pogubljenja, samo su još više ujedinila Najake, poglavare osam najuglednijih

porodica u Kurgu. Oni se zajedno okupiše, naredivši svim plemenima pod svojom vlašću da stanu rame uz rame protiv Majsora. Kurzi su se odupirali sultanima zauzevši nepokorni stav, te se uhvatiše za svoju zemlju ne puštajući je, poput bakarnih rakova koji su živeli u rupama po njihovim njivama.

Kada su Britanci zajedno sa svojom Britanskom istočnoindijskom kompanijom zbacili vlast u Majsoru, Kurzi se obradovaše svi do jednog. Prema mirovnom ugovoru koji je usledio, Kurg je bio ustupljen Britancima. Ovi su odmah dobro procenili tu malu pokrajinu, zadovoljno zapazivši njena maglovita brda i lekovitu klimu, koji behu savršeni za plantaže kafe. Dobro su osmotrili i Kurge, onako visoke, opake i ratoborne, koji nisu hteli ni u oči da ih pogledaju, a kamoli da porazgovaraju sa njima kao čovek sa čovekom. No mudro su se odlučili za malo strpljenja, namećući im svoj cilj na uporan, ali i ugladen i odmeren način. I, na kraju, pedesetak godina nakon što su osvojili Majsor, Britanci su konačno bili i zvanično prihvaćeni u Kurgu.

Međutim, uprkos miru i putevima prekrivenim sijenitom, koje im Britanci prokopaše po rubu šume kako bi Kurg povezali sa susednim pokrajinama, kolektivna sećanja i dalje behu duboko ukorenjena. Odred naoružanih i stamenih Kurga stalno je dežurao na krivini sa koje se video ulaz u šumu, gde se put iz Majsora spajao sa njihovim puteljkom. Najaci su zajedno bili zaduženi za tu stražarsku ispostavu, te je svaki od njih u odred slao ljude iz plemena koja behu pod njihovom vlašću na pet nedelja, osim tokom tri meseca monsunskih kiša, kada su putevi bili neprohodni zbog klizišta i drveća oborenog u oluji.

Danas beše miran dan u stražarskoj ispostavi. Ljudi su ležali na platformama od grubog bambusa i jute hrćući, dok je Načimanda Timaja držao stražu. Popodnevni vetar se ubrzao hućeci kroz grane iznad njegove glave, te poče da raznosi suvo lišće preko platforme. Timaja zadrhta, pa je još više stisnuo svoju tuniku oko sebe. Eh, da je bar ove godine izvukao belu školjku, ali nije bio te sreće. Kada je Palada Najak, poglavar njihovog sela, objavio datum kada će izvlačiti školjke, Timaja je baš zbog toga otišao do Igutapinog hrama, ponudivši tom svemogućem božanstvu, Igutapi Svamiju, čitave dve rupije, što beše novac koji je jedva sebi mogao priuštiti. Žrtvovao je kokošku u čast svojih predaka, i onda još jednu *virama*, duhovima odvažnih i neustrašivih. Ne

Planina tigrova

želeći da riskira, Timaja je čak podmitio i šumske duhove pozamašnim komadom svinjetine i gomilom pirinča koje im je ostavio u šumi. Na dan izvlačenja školjki, kada je sveštenik ispružio stisnute šake prema njemu, Timaja se još jednom zdušno pomolio Igutapi Svamiju. Ali nije mu pomoglo: čim je pokazao na jednu od šaka, sveštenik je otvorio dlan otkrivši u njemu crnu školjku i Timaja je ponovo bio odabran, već treću godinu zaredom da dežura u stražarskoj ispostavi.

Ove mu je godine bilo pogotovo teško. Setva je bila u toku i sve su raspoložive ruke bile dobrodošle na njivama. Mutava bi trebalo da bude u majčinoj kući, a ne da se savija nad pirinčanim poljem, sada kada joj je stomak ponovo narastao. Trudnoća joj je bila naporna, blago je krvarila već u početnim nedeljama, a bol u leđima joj je rastao zajedno sa stomakom. Njegov brat Bopu ponudio mu je da ga zameni u stražarskoj ispostavi, ali ga je Timaja odbio. Bopu je imao svoju porodicu koju je trebalo nahraniti, a osim toga ni Palada Najak im ne bi to odobrio. Uzdahnuo je. Ako cena kardamoma i ove godine ponovo padne u Malabaru, njegova će porodica opet morati da stegne kaiš.

Sedeo je tako izgubivši se u mislima, kada se najednom prenuo. Neko je trčao kroz džunglu dozivajući ga. „Eheeej! Ko ide?“, viknuo je, pa je zgrabio fitiljaču zagledavši se kroz granje.

Usplahireni čovek se pojavio pred njim, i Timaja ga odmah uzburjano prepoznade. Beše to jedan od stočara Palade Najaka. „Šta je bilo?“, upita ga odsečno, skočivši sa platforme.

„Dete...“, reče Poleja u po daha, brišući znoj sa lica. „Dete samo što vam se nije rodilo.“

Timaji se lice odmah zgrčilo. Bebu nisu očekivali još dosta nedelja, zar nije i Mutava tako rekla? Zašto su trudovi počeli tako rano?

Ljudi se okupiše oko njega, dok je vezivao sandale i zaticao bodež za pojas, tapšući ga po ramenu i ponavljajući mu da se ne brine. Jedva da ih je i čuo, usredsredivši svu svoju snagu na jedan cilj – da stigne do svoje žene što pre. Potrčao je puteljkom prema selu Palada, dok se Poleja mučio da ga sustigne. „Molim ti se, Igutapa Svami“, molio se iznova i iznova, „molim ti se.“

Stigao je do sela pre mraka, pa je prvo otišao do Paladinog doma da ga pozdravi. Večernje lampe već behu popaljene, odajući Najakovu siluetu dok je hodao gore dole po verandi. „Aj, Timaja, jesi li stigao?“, reče

zadovoljno, kada se Timaja pognuo da mu dotakne stope. „Odlično, odlično“, reče mu, „pođi odmah svojoj ženi.“ Timaja mu klimnu, ne mogavši da progovori. „Nema razloga za brigu“, uveravao ga je Najak, „sve je u redu.“

Timaja mu ponovo klimnu, mada su mu grudi još uvek bile opterećene brigom. Dodirnuo je Najakova stopala, pa je požurio prema svojoj kući, do koje mu je ostalo još više od kilometra. Već je pao mrak dok nije stigao, pa su lampe bile popaljene, a psi nahranjeni i pušteni u dvorište preko noći. Odmah su potrčali prema njemu lajući kada se u dvorištu zaustavio pred *ajmadom*, oltarom svojih predaka. „Preci plemena Načimanda“, pomolio se, pomerajući dlanove napred nazad kraj treperavih svetiljki, „žrtvovaću vam kokošku, samo da mi žena bude dobro, molim vas.“

A onda i njegovi nećaci i sin istrčase napolje da ga sačekaju, zajedno sa njegovom majkom koja mu je prišla nasmejana i raširenih ruku. „Uji! Stigao si, *mone*.“

„Mutava?“

„Dobro je, oboje su dobro, *mone*. Uđi da vidiš naš mali biser, tvoju kćerku.“

Doneli su mu tople vode sa ognjišta da opere ruke i noge, pa se nakon toga uputio prema spavaćoj sobi gde je Mutava ležala sva rumena i iscrpljena na njihovom krevetu. Majka mu je stavila bebu u naručje. Zagledao se u svoju kćerku koja mu se vrpaljila u rukama, te mu je onaj kamen u grudima konačno nestao, rastvorivši se u emociji koja beše toliko snažna da je morao da trepne kako bi zaustavio suze.

Mutava mu nikada nije rekla za one čaplje koje su najavile rođenje njihove bebe. Porođaj je otpočeo toliko brzo, i trudovi behu toliko učestali da ju je njen zet uprtio preko leđa, pretrčavši tako s njom čitav put od njive do kuće. Beba je toliko žurila da se rodi da su jedva stigli da pozovu babicu, pre nego što je sama došla na ovaj svet. Dok su se žene motale unaokolo tražeći bakarni gong kako bi objavile rođenje devojčice, te poslaše sluge da razdele pirinač i banane po selu, Mutava je donela odluku. Rodila je već šestoro dece pre ovog deteta. Šestoricu zdravih, kmezavih dečaka, od kojih je samo najstariji, Čengapa, preživeo prve

Planina tigrova

godine života. Prstom je dotakla vrh bebinog prćastog, savršeno oblikovanog nosića. Ova je kći, znala je to u dubini duše, bila posebna. Zašto bi onda pomračila njeno rođenje pričama o predznacima i znamenju? Ne, rešila je, neće ona nikome pričati o onimpticama.

Međutim, jednom ipak jeste. Nakon što je prošlo četrdeset obrednih dana pročišćenja, kada je Mutava odvezala poveze koji joj behu čvrsto stegnuti oko stomaka, pa se digla iz porodiljskog kreveta, spremna da ponovo obavlja svoja kućna zaduženja, porodica je odvela bebu do seoskog hrama da joj sačine horoskop. Stari se sveštenik latio svoga rukopisa na već iskidanim listovima svete smokve koji behu umotani u naranđastu svilu, prenoseći se sa oca na sina kroz mnoga pokolenja. Dete će doživeti brak, predvideo je, i naslednike. I novac joj je zapisan u sudbini. Međutim... i na to se naglo učutao. Mutava i Timaja napeto se zagledaše jedno u drugo. „Šta je bilo, *aja**? Šta vidite?“, upitala ga je Timajina majka, napeto stežući bebu uz grudi, sve dok se ova nije uzvrpoljila.

„Ništa... ništa bitno... međutim...“, sveštenik se ponovo učutao, zavirivši u svoje listove. Podigao je pogled prema zabrinutim licima oko sebe, kao da se premišlja šta da im kaže. „Ništa bitno“, reče im najzad, dok je čeprkao po raspadnutoj drvenoj kutiji. „Evo“, izvukao je napolje neku amajliju, „ovo će je zaštititi.“ Amajlija je u sebi imala urezanu moćnu mantru, reče im, koja će je zaštititi od urokljivih očiju. Najbolje bi bilo da je stalno nosi. Ublaživši im brige, razmazao im je malo cinober boje po čelima, te je crnim koncem privezao amajliju bebi oko ruke.

Dodirnuli su svešteniku stopala, pa se duboko pokloniše pred idolom. Već su izašli napolje, trepćući na jakom suncu kada je Mutava viknula da joj nema jedne naušnice i da joj je sigurno spala tokom proricanja, pa je požurila nazad u hram.

„*Aja*?“, pozvala ga je tiho, dok nije prilagodila oči prohladnoj tami svetišta. Sveštenik je baš čistio nered nastao tokom njihove *puje*** , pa je podigao pogled pomalo iznerviran.

* Dragi oče. (Prim. prev.)

** Sveti obred, bogoslužjenje. (Prim. prev.)

„Da, dete moje, šta sad nije u redu?“

Ispričala mu je za one ptice koje je onomad videla, za precizni način na koji su doletele, kao da su došle da najave bebino rođenje. Šta bi sve to moglo da znači? Šta je video u listovima? Ima li nečega što im nije rekao, nešto o nekoj zlehudoj sudbini koja očekuje njenu kćerku?

Starac uzdahnu. Ko bi mogao reći šta bi te ptice mogle značiti? Govorilo se da će jednom kada kraljevska kobra zatekne čoveka na spavanju, pa umesto da mu zarije zube u meso, ona počne da maše glavom kako bi ga zaklonila od sunca, taj čovek jednoga dana postati kralj. A čaplje... možda i one nešto mogu da predskažu, a možda i ne moraju. Ko bi znao šta bogu leži na umu?

Kada je Timaja narednoga dana otišao da se vidi sa Paladom Najakom, krenuvši nazad do stražarske ispostave, Najak ga je velikodušno oslobodio od služenja ostatka dužnosti. Da budu pravični prema Mutavi, rekao mu je, a osim toga i onako je vreme setve, a Timaja je sada imao još jedna usta da nahrani. Najak će poslati svog najmlađeg sina da zameni Timaju.

Pirinčana polja su te godine toliko obilato rodila da je Timaja bio u stanju da kupi dve krave muzare od zlata koje su mu donela, a cene kardamoma behu najviše u proteklih šest godina. Porodica je žrtvovala jednog pevcu u čast predaka koji su ih blagoslovili kćerkom što im je donela veliku sreću. Nazvali su je Devama, po Timajinoj prababi, ali su je zvali Devi, smatrajući je svojom malom boginjom.

Mutava nikada nije zaboravila one čaplje. Amajliju je držala čvrsto privezanu oko kćerkine ruke, podozrivo osmatrajući nebo kada bi izvela bebu napolje. Međutim, kako su meseci prolazili i kako se ništa ružno nije dogodilo, ona je postala manje smotrena. Ptice behu samo deo neke uobrazilje, rekla je samoj sebi, maštarija jedne trudnice. A potom je bila isuviše zauzeta da bi ih ponovo primetila u noći Gauraminog venčanja.

Selo je nedeljama bruhalo o tome. Beše to savršen spoj: kćerka Palade Najaka udavala se za trećeg sina Kambejmade Najaka, iz sela koje je

ležalo na četrdesetak kilometara prema jugu. Kambejmada je bio jedan od najbogatijih ljudi u Kurgu, sa hiljadu i pet stotina jutara plavne zemlje, još nekoliko stotina pod kardamomom i nekoliko plantaža kafe. Čak je i njegova pljuvaonica za duvan, po glasinama, bila napravljena od čistog zlata. Mora se priznati da niko nikada nije video tu pljuvaonicu, ali opet, koji bi to Kurg pri zdravom razumu otvoreno izložio takvu neku dragocenost, pa da njome izaziva svoje polejske sluge? A osim toga, zar taj čovek nije naručio da mu se u Merkari napravi veličanstveni štap pre samo nekoliko meseci i da ga izrezbare u najfinijoj palisandrovini sa intarzijama od slonovače? Eh, složilo se celo selo, srećna je ta devojka koja uđe u porodicu Kambejmada, a gde bi našli bolju od njihove nežne i mile Gauru?

Palada Najak nije nimalo štedeo na svadbi. Mesec se uzdigao visoko nad seoskom poljanom po kojoj se bez prestanka točilo piće, dok su sluge iz kuhinje na otvorenom dovlačile kazane pune veprovine, piletine, ovčetine i karija sa povrćem i jajima. Muzičari su u dve smene svirali bez prekida, dok se Timaja zajedno sa drugim muškarcima njihao i savijao uz zvuke njihovih svirala. I mladoženja je pristigao, te su i njega i njegovu porodicu obasuli pažnjom i hranom. Žene su se vrzmale unaokolo u svetlucavoj svili, a lica im behu još privlačnija na mesečini. Drago kamenje je blistalo na njihovim kožama glatkim poput satena. Široke *adiže* ogrlice od nebrušenih rubina krase njihove vratove, zajedno sa *džomale* niskama sa zlatnim perlicama i koralnim *pataki* privescima u obliku kobri sa vatrenim rubinima umesto očiju. Oko grudi im se njihaše *koketatiji* poput polumeseca od sitnih bisera i zlata. Oko ruku im behu navučene narukvice u obliku slonovske glave, posute draguljima, sa jednostavnim filigranima, dok su im sa ušiju visile sedmokrake zvezde od dijamanta.

Mutava je sedela sa ostalim dojiljama i trudnicama, oslobođena bilo kakvih zaduženja. Deca su trčkarala unaokolo, a i njen sinčić je verovatno pravio neki nestašluk negde u toj gomili. Timajina majka će motriti na njega pazeći da ne ostane gladan. A ona je bila zadovoljna što može da sedi i sluša razgovore, držeći uspavanu kćerku u naručju.

Baš je njihova Gauru ispala lepa nevesta, uzdisale su sve žene, malčice deblja nego što treba, ali ko bi mogao da zanemari njeno predivno

lice? Srećnik je taj njen muž i... na to se sve razvikaše kada je skupina nasmejanih dečaćića proletela kroz gomilu uletevši u Mutavu.

„Zar se tako ponaša?“, korile su ih žene, dok su dečaci pokušavali da se podignu glumeći nevinašca. „Je l' imate kamenje umesto očiju, pa ne gledate gde idete? Eto, sada ste probudili i rasplakali bebicu.“

„Izvinite, izvinite“, rekoše odmičući se od njih.

Međutim jedan od njih, star jedva desetak ili jedanaest godina, netremice je gledao u rasplakanu Devi. „Tako mu bogova, baš je glasna!“, primetio je zadivljeno trepćući svojim zlatnosmeđim okicama. „Pravo je čudo da već nisam ogluueo.“ Pre nego što je Mutava stigla da ga zaustavi, ispružio je prljavi prst kako bi taknuo Devi po obrazu, nakon čega ih je počastio jednim širokim osmehom pre nego što će ponovo nestati u gomili.

Dok je uspavljivala Devi, iznervirana što nije više izgrdila dečaka, Mutava nije videla jato čaplji koje se tiho podigoše iza drveća, te po mesečini proleteše preko poljane.

Poglavlje 2.

Kao prva devojčica rođena u porodici Načimanda u više od šezdeset godina, Devi je bila predmet divljenja čitavog domaćinstva. Čengapa i njena braća od strica, ispunjavala su svaki njen hir, te bi je na ramenima nosali po seoskoj poljani, pentrali se na drveće divljeg manga kako bi joj ubrali najzrelije, najosunčanije voćke, a pri tom bi joj i punili džepove kojekakvim poklončićima – baršunastim perima šumskih ptica, saćem šumskog meda umotanim u listove svete smokve i ružičastim kamenjem koje su ponekad pronalazili kako izviruje iz zemlje u džungli.

Bilo je dovoljno da se Devi samo malo namrgodi i da baka Taji odmah dotrči kako bi je umirila usoljenim ogrozdrom i kockicama žutog šećera od palminog soka, sve dok ih ponovo ne bi udostojila osmehom. Taji je znala da razvuče na desetine i desetine vazdušastih *čirocija** u više slojeva, pa da ih onda isprži dok ne požute i da ih bogato pospe šećerom u prahu kao poslasticu za svoju dušicu. Kada bi porodica primetila da se Devi jede riba, bilo da pada kiša ili sija sunce, Taji bi otišla na pijacu koja je otvarana jednom nedeljno, i to tako rano da još ni prodavci ne bi stigli da izlože svoju robu. Ona bi tamo razmenila poteške korpe pune *pisanga*, koji je rastao u čestaru iza kuće, za sardine koje su se još migoljile na tezgi, pa bi ih napunila korijanderom** i tamarin-dom*** i ispekla u vreloj svinjskoj masti za svog malog anđela.

* Pržene indijske mekike. (Prim. prev.)

** Vrsta začinske biljke. (Prim. prev.)

*** Indijska urma. (Prim. prev.)

Taji bi sela na crvenu prostirku sa ispruženim nogama, pa bi spustila Devi na svoje meke, udobne listove, nakon čega bi krenula da trlja Devinu kosu cvetovima divljeg hibiskusa natopljenim u kokosovo ulje. Svojim čvornovatim prstima ritmično bi masirala Devinu glavicu prepričavajući joj bezbroj priča o Devinom dedi, ratu protiv sultana i *virama* zbog kojih su psi napolju lajali i drveće se treslo bez bilo kakvog objašnjenja. „Ti si moj lepi cvetić“, govorila bi baka Devi, „moje sunašce, moj mesec, i sve njegove zvezde sa nebesa.“

Međutim, niko nije bio toliko očaran njome koliko Timaja. Neprestano je ugađao svojoj kćerki, zahtevajući da njeno lice mora biti poslednje koje će videti pre nego što se zaputi na njivu, jer u suprotnom ništa toga dana neće biti kako treba. Kada su kandaharski nomadi sišli sa pograničnih planina do Kurga da prodaju svoje konje i marame, načuli su za tu novu devojčicu, te se odmah sjatiše do doma Načimanda. Bilo je uobičajeno da svaka devojka i žena iz Kurga na čelu nosi malu tetovažu u obliku lepe, plavičastozelene tačkice. Nomadi se odmah ponudiše da istetoviraju Devino čelo. „Aaa, pa baš sam čekala kada ćete doći“, reče im Mutava, ali je Timaja odmah odstupio. Pošto nije mogao da podnese čak ni pomisao na trenutni bol koji bi njegova kćerka morala da podnese, on je zanemario zdušne savete svih žena u kući, te je odbacio tradiciju oteravši nomade odatle.

„Zašto stalno diraš moju princezu?“, korio bi Mutavu kada bi ona krenula da grdi skroz blatnjavu Devi govoreći joj da je prljava kao Poleja. „Pusti je na miru, začas će doći vreme da nas napusti i pređe u kuću svoga muža“, prekorevao bi je, dok bi ona vikala na Devi da se smiri dok joj upliće kosu u pletenicu.

„Skroz si razmazio našu devojčicu“, upozorila bi ga Mutava, ali bi se čak i ona nasmešila kada bi Devi spustila glavicu u majčino krilo široko joj se osmehujući. „Magarence jedno“, grdila bi je, te bi se nagnula da poljubi kćerku u teme koja je mirisalo na sunce i na vetar sa pirinčanih polja.

Kada je Devi napunila pet godina, selo je zadesio jedan skandal, zbog kojeg zli jezici nisu mirovali nedeljama. Kćerka Palade Najaka Gaurama vratila se u kuću svoga dede. Stigla je jednog popodneva bez najave i bez pratnje, samo sa malim sinčićem na boku. Nije ništa objašnjavala, već je